

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพการสอนของครู
โรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

Relationships between Academic Affairs Administration and Teaching
Competency of Payakkaphumwittayakarn School Teachers
in The Secondary Educational Service Area Office 26

นิยม ปะสาวะนัง

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคาร (2) ศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคาร และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคาร

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูจำนวน 118 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .735 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคารในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (2) สมรรถภาพการสอนของครูในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย (3) การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาคาร

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, สมรรถภาพการสอนของครู

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Abstract

The purposes of this research were (1) To study academic affairs administration of Payakkaphumwittayakarn School Teachers ; (2) To study teaching competency of Payakkaphumwittayakarn School Teachers and (3) To study relationships between academic affairs administration and teaching competency of Payakkaphumwittayakarn School Teachers

The research sample consisted 118 of Payakkaphumwittayakarn School Teachers. The proportion of samples from the open square of Krejcie & Morgan. The employed research instrument was a rating scale questionnaire, developed by the researcher, with reliability coefficient of .735. Statistics used for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson’s correlation coefficient.

The research findings showed that (1) the overall and aspect ratings of academic affairs administration of Payakkaphumwittayakarn School were at the high level; the aspects could be ranked based on their ratings as follows : measurement and evaluation; development of media, innovation and educational technology; development of the learning process; curriculum development; development of learning resources; and educational supervision; (2) the overall and aspect ratings of teacher competency were at the high level; the aspects could be ranked based on their ratings as follows: promoting students to achieve success; enabling students’ learning process to be more efficient; clarification of the lesson; using a variety of teaching and learning activities; and commitment to teaching; and (3) the relationships between academic affairs administration and teaching competency of Payakkaphumwittayakarn School Teachers in The Secondary Educational Service Area Office 26 were positive.

Keywords: Academic affairs administration, Teaching competency;

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

บทนำ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูกระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ ในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาจึงขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย(สงวน สุทธิเลิศอรุณ,2533 : 133) การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,2535 : 16)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการในส่วน of ครูผู้จัดการเรียนการสอนที่บางคนไม่สามารถจัดสอนการเรียนการสอนได้เต็มประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านศักยภาพการสอนของครู การจัดการศึกษาของโรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคารอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐและยึดการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ครูโรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคารหลายคนมีศักยภาพในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันบางคนยังมีการจัดการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพ ดังปัญหาเรื่องคุณภาพของครูในด้านของความสามารถในการเรียนการสอน ความเข้าใจหลักสูตร ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาทางด้านวิชาการทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (O-net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร ปีการศึกษา 2558 สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งบุคคลที่จะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผลการประเมินหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นนั้นคือครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นบุคคลที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนสามารถสร้างเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขและรับรู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคน จึงสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ เพราะครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก ปัญหาผลที่เกิดจากกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดี ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการให้มีประสิทธิภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ
- 2) เพื่อศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวนทั้งสิ้น 118 คน โดยทำการเปิดตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2547: 119)

ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) การบริหารงานวิชาการ
- 2) สมรรถภาพการสอนของครู

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ปีการศึกษา 2559

แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผล การศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นการบริหารสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารวิชาการไว้ 12 ประการ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สารแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

3. การวัดผลประเมินและเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ให้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

7. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอน ในรูปแบบหลายเหมาะสมกับสถานศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา ได้แก่ จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ได้แก่ การศึกษา สำนวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพของประชาชนในชุมชน

11. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ได้แก่ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา

12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ สำนวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา ความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานบันสังคมอื่น และการพัฒนาคุณภาพการเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และ การใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอนและการนิเทศการสอน

สมรรถภาพการสอนของครู

ครูมีหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมี พัฒนาการตามที่หลักสูตรมุ่งหวังไว้ซึ่งการที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ได้นั้น สาโรช บัวศรี(อ้างถึงใน พินิตดา อุปหนอง 2546:25) กล่าวว่า “ครูจะต้องพยายามชวนขวายสร้างตนเองให้มีสมรรถภาพในการเป็นครู” ซึ่งประกอบด้วย

1. สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี โดยครูต้องมีความรู้ความเข้าใจการใช้ หลักการดังนี้ การใช้หลักจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างบรรยากาศที่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การวางแผนการสอนอย่างมีระบบและละเอียดถี่ถ้วนการเลือกใช้วิธีการ สอนแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมและ การปกครองชั้นเรียนได้อย่างราบรื่น

2. สามารถอบรม แนะนำ และปกครองได้เป็นอย่างดี โดยครูจะต้องรู้จัก สร้างและยึดมั่นในหลักคุณธรรมต่างๆ ใช้หลักการและวิธีการแนะนำ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับ ผู้ปกครอง สามารถนำผลการวิจัยและผลการสอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กมาใช้ประโยชน์ในการ อบรม

3. สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โดยการร่วม วางแผนจัดทำกิจกรรมร่วมหลักสูตรต่างๆ และทำหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นตามแผนที่ กำหนดไว้รวมถึงจะต้องรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้ร่วมงานของโรงเรียน

4. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี โดยการเข้าช่วยเหลือชุมชนในการแก้ไขปัญหา สร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

รวมถึงจะต้องร่วมมือกับทางราชการปรับปรุงชุมชน

5. สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ โดยการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครู ด้าน การศึกษาค้นคว้า วิจัย และการเป็นสมาชิกที่ดีของสถาบันทางการศึกษา ยึดมั่นขนบธรรมเนียมของผู้เป็นครู ช่วยเหลือ ส่งเสริมเพื่อนครู รวมถึงแนะนำและให้การช่วยเหลือแก่ครูใหม่และครูฝึกสอนในโรงเรียนของตนด้วย

สรุปได้ว่า สมรรถภาพการสอนของครูถือเป็นหัวใจสำคัญของอาชีพครู เพราะในการประกอบวิชาชีพครูนั้น ครูผู้สอนจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู มีการนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการสอนมีการตรวจสอบความรู้เดิมก่อนเริ่มทำการสอน ติดตามพัฒนาการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับทราบความก้าวหน้าของตนเองในการเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องจนสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

งานวิจัยในประเทศ

นันทยา สุนทรวงษ์(2546: 95-100) ศึกษาเรื่อง ปัญหาความต้องการและวิธีที่ใช้ใน การพัฒนาสมรรถภาพทางการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษมีปัญหาการสอนทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ตัวครู และนักเรียน ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองทุกสมรรถภาพ คือ ด้านหลักสูตร ทักษะทาง ภาษา ด้านความรู้ ในเนื้อหาวิชาและด้านเทคนิควิธีสอน ด้านจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียน การสอนและด้านการวัดผลประเมินผล

ยุทธนา ปฐมวรชาติ (2546: 77-80) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนของ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

กวิน (Gwan. 1993:3499-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบสมรรถภาพการ สอนของครูด้านการเตรียมการสอนและพฤติกรรมการสอนแบบใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งสอง กลุ่มนี้ มีสมรรถภาพการสอนแตกต่างกันในด้านการประยุกต์ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลการเรียน

ฟลอเรส(Flores. 1994: 79) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการรับรู้ของครูเกี่ยวกับผลกระทบของการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนที่มีต่อการศึกษาในโครงการทดลองใช้การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนของ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

รัฐในด้าน 1) การวางแผนและการตัดสินใจ 2) การบริหาร งบประมาณ 3) การพัฒนาหลักสูตร 4) การบริหารงานบุคคล 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนใน กิจกรรมของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลหลักที่ครูไม่ให้ความร่วมมือในการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน คือ เวลาไม่เพียงพอ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าเพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และสมรรถภาพการสอนของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และมีน้ำหนักของคะแนนตามระดับการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนของครูมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และมีน้ำหนักของคะแนนตามระดับการ

ขั้นตอนการวิจัย

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและสมรรถภาพการสอนของครู 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย 3) สร้างข้อคำถามตามลักษณะของตัวแปรที่ต้องการศึกษานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการตรวจสอบและแก้ไข 4) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (validity) ด้านเนื้อหาและ ความเหมาะสม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (Index of items Objective Congruence: IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง 0.8 ขึ้นไป 6) นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ แล้วนำไปทดลอง (tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 7) นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha Coefficient) 8) ปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการวิเทศวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
- 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการวิเทศวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
- 3) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการวิเทศวิทยาการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 4) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้ครบ จำนวน 118 ชุด แล้ว ดำเนินการกรอกข้อมูลลงโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย(X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า ค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า ค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับสมรรถภาพการสอนของ ครูโรงเรียนพณิชยการวิเทศวิทยาการใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 114; อ่างถึงใน เจริญ ว่องประชาณุกุล 2548 : 69)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพณิชยการวิเทศวิทยาการในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก($X=4.17, S.D.=0.73$) เรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา($X=4.52, S.D.=0.64$) ด้านการนิเทศการศึกษา($X=4.15, S.D.=0.66$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้($X=4.13, S.D.=0.74$) ด้านการวัดผลประเมินผล($X=4.13, S.D.=0.72$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา($X=4.08, S.D.=0.76$) และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้($X=4.03, S.D.=0.76$) ตามลำดับ (2) สมรรถภาพการสอนของครูในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($X = 4.29, S.D.=0.70$) เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน($X = 4.38, S.D.=0.62$) ด้านการสร้าง ความชัดเจนใน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

บทเรียน ($X=4.37, S.D.=0.74$) ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ($X=4.32, S.D.=0.71$) ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ($X=4.29, S.D.=0.63$) และด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ($X=4.11, S.D.=0.73$) ตามลำดับ (3) การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพณิชยการในภาพรวมความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=0.853$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้านของการบริหารงานวิชาการ และสมรรถภาพการสอนของครูทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านมีความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพณิชยการ

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพณิชยการในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ งามดี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับศิริพร สุวรรณแพร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนใน จังหวัดระยอง พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง มีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก และอาจเป็นเพราะมีการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีการอบรมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

สมรรถภาพการสอนของครูในโรงเรียนพณิชยการ

สมรรถภาพการสอนของครูในโรงเรียนพณิชยการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะครูได้ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงาน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างความรู้เป็นรายบุคคล เปิดโอกาสผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่เรียนซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพณิชยการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถภาพการสอนของครูโรงเรียนพณิชยการ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพณิชยการมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สารแกนกลางของ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

กระทรวงศึกษาธิการก่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริงส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโรงเรียนพณิชยการวิทยาการ ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาและนวัตกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สำรวจ รวบรวมแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่บริการและสถานศึกษาที่ใกล้เคียงเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งโรงเรียนกระตุ้นและจูงใจให้ครูนำสมรรถภาพการสอนที่มีอยู่มาใช้เป็นเทคนิควิธีการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงทำให้การบริหารวิชาการมีผลต่อการแสดงสมรรถภาพด้านการสอนของครูในโรงเรียนพณิชยการวิทยาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริหารงานวิชาการ

ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารวิชาการควรศึกษาขอบข่ายงานวิชาการในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา

สมรรถภาพการสอนของครู

ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารวิชาการควรศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ด้านการแสดงความใส่ใจในการสอน ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ใกล้เคียงหรือในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
- 2) ศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายในโรงเรียนที่เป็นต้นแบบหรือเป็นโรงเรียนแห่งความเป็นเลิศ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ปกรณ์ ศิลป์พริ้นติ้ง.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริม กรุงเทพ.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุจน์.

ศิริพร สุวรรณแพร์. (2547). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2533). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไพบูลย์การพิมพ์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). หลักสูตรการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: เอส ดี เพรส.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์.

Bennett, Ralph M., Jr. (2002). *Teacher participation in curriculum development: A history of The idea and practice, 1890-1940*. Ed.D. dissertation, University of Georgia.

Borich, Gary D. (1992). *The Appraisal of teaching: Concept and process*. Manila : Addison-Wesley Publishing.

Croasdale, Susamie Swing. (2005). *Social organizational factors related to Involvement in Teacher research: A study of teacher researchers*. Ph.D. dissertation, University of Virginia.